

ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Agrenda B5|27
ΕΙΔΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΣΑΒΒΑΤΟ 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ & ΚΥΡΙΑΚΗ 1 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2026

ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

ΔΕΙΚΤΗΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ
■ ΑΥΞΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΚΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ ΜΕ ΑΚΑΤΕΡΓΑΣΙΑ (NO-TILL)	11.30%
■ ΜΕΙΩΣΗ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΟΡΓΑΝΙΚΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ ΜΕ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΚΑΛΥΨΗΣ	68%

Ένα μοντέλο γεωργίας για νέες αγορές

Η αναγεννητική γεωργία περνά σταδιακά από το πεδίο των περιβαλλοντικών πρακτικών σε εκείνο της αγροτικής οικονομίας, με τη νέα ΚΑΠ να την εντάσσει στα επιδοτούμενα προγράμματα. Η βελτίωση της γονιμότητας του εδάφους, η καλύτερη αξιοποίηση του νερού και η μείωση της εξάρτησης από εισροές μπορούν να προσφέρουν στους παραγωγούς μεγαλύτερη ανθεκτικότητα, ενώ οι απαιτήσεις των βιομηχανιών τροφίμων για βιώσιμες πρώτες ύλες δημιουργούν προοπτικές για νέες συνεργασίες και πρόσθετα έσοδα.

ΕΡΗΜΟΠΟΙΗΣΗ

ΥΨΗΛΗ ΥΠΟΒΑΘΜΙΣΗ
ΓΙΑ ΤΟ 18% ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΕΔΑΦΩΝ

Η ερημοποίηση και η υποβάθμιση των εδαφών αναδεικνύονται σε σοβαρές απειλές για την ελληνική γεωργία, καθώς μεγάλο μέρος της χώρας αντιμετωπίζει προβλήματα διάβρωσης, απώλειας γονιμότητας, αλατότητας και λειψυδρίας. Σε αυτόν τον τομέα η συμβολή της αναγεννητικής γεωργίας μπορεί να είναι καθοριστική. Σύμφωνα με τα όσα παρουσιάστηκαν στην ενημερωτική εκδήλωση που διοργάνωσε η Γενική Γραμματεία Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών για την ερημοποίηση, με θέμα «Το φαινόμενο της Ερημοποίησης: Επιπτώσεις και μέτρα καταπολέμησης στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Δράσης» την Τετάρτη 21 Οκτωβρίου, το 18% των εδαφών της χώρας κατατάσσεται στην κατηγορία υψηλής υποβάθμισης και ένα επιπλέον 8% στην κατηγορία πολύ υψηλής υποβάθμισης. Παράλληλα, το 52% των γεωργικών εδαφών αντιμετωπίζει σοβαρό κίνδυνο διάβρωσης, ενώ περίπου το 15% των πεδινών εκτάσεων εκτιμάται ότι παρουσιάζει πρόβλημα υψηλής αλατότητας. Η εικόνα είναι εξίσου ανησυχητική όσον αφορά τον κίνδυνο ερημοποίησης. Περίπου το 15% της συνολικής έκτασης της χώρας χαρακτηρίζεται κρίσιμο και ήδη υποβαθμισμένο, ενώ το 53% χαρακτηρίζεται ευαίσθητο στην ερημοποίηση. Τα στοιχεία αυτά καταδεικνύουν την έκταση της πίεσης που δέχονται τα ελληνικά εδάφη, ιδιαίτερα σε περιοχές όπου η γεωργική δραστηριότητα εξαρτάται από περιορισμένους υδατικούς πόρους και οι εδαφικές συνθήκες επιβαρύνονται από τις κλιματικές μεταβολές.

ΜΟΝΤΕΛΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ
ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΕΙ ΕΠΙΔΟΤΗΣΗ ΚΑΙ
ΣΤΗΡΙΞΗ ΑΠΟ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

> Η αναγεννητική γεωργία διεκδικεί ολοένα μεγαλύτερο ρόλο στην ευρωπαϊκή αγροτική πολιτική, αλλά και στις εμπορικές σχέσεις μεταξύ παραγωγών-βιομηχανίας

ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΝΤΟΝΗ

Μετρήσιμα περιβαλλοντικά αποτελέσματα, πολυετείς ενισχύσεις και συμβόλαια με τη βιομηχανία διαμορφώνουν τις προοπτικές για μετάβαση στο μοντέλο της αναγεννητικής γεωργίας. Πρόκειται για ένα καλλιεργητικό πρότυπο το οποίο βασίζεται κυρίως σε συνδυασμούς πρακτικών, όπως η μειωμένη κατεργασία του εδάφους, οι καλλιέργειες κάλυψης, η αμειψισπορά, η διατήρηση φυτικών υπολειμμάτων και η καλύτερη διαχείριση της οργανικής ουσίας. Η επιλογή τους εξαρτάται από το κλίμα, τον τύπο του εδάφους και τις ανάγκες κάθε καλλιέργειας. Για την ελληνική γεωργία, οι δυνατότητες εφαρμογής διαφέρουν ανά παραγωγικό σύστημα. Στο βαμβάκι και στον αραβόσιτο, η αμειψισπορά, η διατήρηση των υπολειμμάτων και η βελτίωση της διαχείρισης του νερού μπορούν να αποτελέσουν βασικά εργαλεία. Στα σιτηρά, η περιορισμένη κατεργασία και η φυτοκάλυψη, όπου είναι εφικτή, μπορούν να συμβάλουν στον περιορισμό της διάβρωσης και στη βελτίωση της δομής του εδάφους. Σε ελαιώνες και αμπελώνες, η ελεγχόμενη φυτοκάλυψη μπορεί να προστατεύσει το έδαφος από τις έντονες βροχοπτώσεις και να ενισχύσει τη βιοποικιλότητα. Την ίδια ώρα, «σκόρπιες» πρακτικές ήδη εφαρμόζονται και επιδοτούνται. Για παράδειγμα η φυτοκάλυψη βρίσκει στήριξη από τα οικολογικά σχήματα, το ίδιο και οι πρακτικές εφαρμογής

κομπόστ, ενώ η αμειψισπορά ήταν μία πρακτική που έβρισκε ενίσχυση από το Μέτρο της Απονιτροποίησης το οποίο καταργήθηκε. Με αφετηρία την ερχόμενη ΚΑΠ, δίνεται λοιπόν η ευκαιρία να διαμορφωθεί και να επιδοτείται ένα κοινό εθνικό πρότυπο το οποίο θα ενσωματώνει το σύνολο των πρακτικών της αναγεννητικής γεωργίας. Οι σημαντικότερες πρακτικές που θεωρείται πως υπηρετούν το μοντέλο αυτό είναι:

- **Μειωμένη ή μηδενική κατεργασία:** περιορίζει τη διατάραξη του εδάφους, αλλά απαιτεί κατάλληλη διαχείριση ζιζανίων και φυτικών υπολειμμάτων.
- **Καλλιέργειες κάλυψης:** φυτά που διατηρούν το έδαφος καλυμμένο ανάμεσα στις κύριες καλλιέργειες, περιορίζοντας τη διάβρωση.
- **Αμειψισπορά και ψυχανθή:** διαφοροποιούν το σύστημα και μπορούν να περιορίσουν την ανάγκη για αζωτούχα λίπανση.
- **Διατήρηση φυτικών υπολειμμάτων και προσθήκη οργανικής ουσίας:** συμβάλλουν στη βελτίωση της δομής και της λειτουργίας του εδάφους.
- **Αγροδασοπονία και συνδυασμός φυτικής και ζωικής παραγωγής:** μπορούν, υπό κατάλληλες συνθήκες, να ενισχύσουν τη βιοποικιλότητα και την ανακύκλωση θρεπτικών στοιχείων.

Ειδική ομάδα 20 εμπειρογνομόνων του ευρωπαϊκού δικτύου EU CAP Network, η οποία εξέτασε την αναγεννητική γεωργία την περίοδο 2023-2024, κατέληξε ότι οι πρακτικές μπορούν να προσφέρουν μετρήσιμα οφέλη για την υγεία του εδάφους.

ΒΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΑ
ΠΡΟΤΥΠΟ ΟΡΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΗΩ

> Το σχήμα ξεκίνησε την εφαρμογή του στις αρχές του 2025 και μετρά ήδη ένα σημαντικό αριθμό πιστοποιημένων επιχειρήσεων

Δημήτρης
Σωτηρόπουλος
Υπεύθυνος Τμήματος
Ποιότητας ΔΗΩ

συγκλίνει στην αποδοχή 5 βασικών αρχών στις περισσότερες σχετικές πρωτοβουλίες που έχουν αναπτυχθεί έως σήμερα. Οι αρχές αυτές είναι η προστασία του εδάφους και η ελάχιστη διατάραξη του, η διαρκής φυτοκάλυψη με ζωντανές ρίζες, η ενσωμάτωση των ζώων στα συστήματα

παραγωγής και η δέσμευση άνθρακα. Ο όρος «αναγεννητική» χρησιμοποιείται συχνά χωρίς σαφή όρια ενώ, έχει παρατηρηθεί ακόμα και κακώς νοούμενη εκμετάλλευσή του από ορισμένες επιχειρήσεις, στην προσπάθεια δικαιολόγησης γεωργικών πρακτικών οι οποίες αντιβαίνουν κάθε έννοια βιωσιμότητας. Η βιολογική αναγεννητική γεωργία διαμορφώνει μια απολύτως σταθερή βάση και θωρακίζει το σύστημα παραγωγής από κάθε τέτοια προσπάθεια εκμετάλλευσης. Χτίζει πάνω στο θεσμοθετημένο πλαίσιο της βιολογικής παραγωγής και προσθέτει στόχους σχετικούς με τη γονιμότητα του εδάφους, τη βιοποικιλότητα, το ανθρακικό αποτύπωμα, τη μείωση των εισροών και την ευζωία των ζώων. Το Πρότυπο ΟΡΑ – Organic Regenerative Agriculture αποτελεί πρωτοβουλία του Ινστιτούτου

Οικολογικής Γεωργίας ΔΗΩ και του Οργανισμού ΔΗΩ. Βασίζεται στη βιολογική παραγωγή ενώ, σε σχέση με άλλες ανάλογες πρωτοβουλίες, πέρα από την υιοθέτηση των αρχών της αναγεννητικής γεωργίας, εστιάζει επιπλέον στη μείωση της χρήσης εισροών, στην αύξηση του οφέλους για τις τοπικές κοινωνίες και στην ανάδειξη των τοπικών παραδόσεων. Το σχήμα ξεκίνησε την εφαρμογή του στις αρχές του 2025 και μετρά ήδη ένα σημαντικό αριθμό πιστοποιημένων επιχειρήσεων σε πολλά μέρη της Ελλάδας. Διαμορφώνει μια νέα δυναμική για τις βιολογικές εκμεταλλεύσεις, οι οποίες μπορούν να προσχωρήσουν στον αναπτυσσόμενο χώρο της αναγεννητικής παραγωγής. Το Σήμα Συμμόρφωσης ΟΡΑ αποτελεί ένα ισχυρό στοιχείο διαφοροποίησης για τις επιχειρήσεις και εγγύηση για τους καταναλωτές.

Η Βιολογική Αναγεννητική
Γεωργία είναι το αύριο

ΔΗΩ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ & ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ ΒΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ
Αριστοτέλους 38, Τ.Κ 104 33, Αθήνα | Τ.210.8224384

www.dionet.gr

